

A Fővárosi Ítéltábla a Friedrichné dr. Nyolczas Amália és dr. Gulyás Gábor ügyvédek által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Deénes Ügyvédi Iroda által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. február 25. napján kelt 11.P.20.869/2009/70. számú ítélete ellen a felperes által 73. és az alperes által 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 107.000 (százhétezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú eljárási költséget, valamint az államnak külön felhívásra 508.800 (ötszáznyolcezer-nyolcszáz) Ft, az illeték-feljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 6.360.584 Ft (5.088.467 + 25 % áfa) és ezen összeg után 2008. október 30. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 301. §-ának (1) bekezdése szerinti kamat megfizetésére vállalkozási szerződés elszámolása címén. Tényként adta elő, hogy 2005. június 24-én megrendelőként kötött vállalkozási szerződést az alperessel, a vállalkozói díjat kifizette, ugyanakkor a szerződés tárgyát képező munkák egy részét maga végezte el szóbeli megállapodás alapján. A kereseti követeléséből 712.283 Ft-ot az istálló előtti gépi földmunka elvégzéséért, 2.135.326 Ft-ot karám építéséért, 80.858 Ft-ot az alperes által felhasznált villanyáram becsült ellenértékeként, 2.160.000 Ft-ot egy munkagép rendelkezésre bocsátásáért számolt el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő 2.051.087 Ft és ezen összeg után 2008. november 10. napjától a régi Ptk. 301/A. §-ában foglalt mértékű kamat megfizetése iránt. Arra hivatkozott, hogy a 2005. június 24-ei vállalkozási szerződés alapján elvégzett munkák ellenértékéből a felperes a fenti összeget nem fizette meg a részére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet és a viszontkeresetet elutasította azzal, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik.

Tényként állapította meg, hogy a felperes mint megrendelő és az alperes jogelődje, mint vállalkozó között 2005. június 24-én vállalkozási szerződés jött létre, amely szerint az alperes egy szarvasmarhatelep korszerűsítésével kapcsolatos építési munka teljes körű kivitelezését vállalta. A felek általánymódjént bruttó 62.554.417 Ft-ot határoztak meg azzal, hogy azt a megrendelő felperes

több részletben fizeti meg. A szerződést később az alperesi cég átalakulása, illetőleg a teljesítési határidők változása miatt módosították. Az alperes módosításokat javasolt még az istálló megépítésével kapcsolatosan, és a tervmódosítást is igénylő változtatást a felperes elfogadta. A megállapodás szerint az egyösszegű vállalkozási díj nem változik, de a módosítás miatti többletmunkaigény ellenében a felperes bizonyos munkákat - az istálló alapozásának földmunkái, karám és kerítés építése - elvégez. A felperes az alperesi számlák alapján bruttó 60.490.175 Ft vállalkozási díjat fizetett ki. A felek között az átadás-átvétel és az elszámolás megtörtént. A felperes a korábban műszaki ellenőrként eljáró K. Gy.-val 2008. október 23-ai keltezéssel egy elszámolást készített, mely szerint a vállalkozási szerződés alapján neki 3.991.429 Ft, az alperesnek 4.588.467 Ft többletösszeg jár, a különbözet az alperes javára 497.047 Ft + áfa. A felperes 2008. október 30-án 5.088.467 Ft + 20 % áfa összegről állított ki számlát az alperes részére. A jelen per alperesének ügyvezetője által 2008. október 27-én indított perben a bíróság jelen per felperesét kölcsön jogcímén 6.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában megállapította, hogy a felek között a régi Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási, ezen belül a 402. § (1) bekezdése szerinti építési szerződés jött létre. Az alperes egyértelmű és tanúvallomásokkal alátámasztott nyilatkozata alapján ennek műszaki tartalma módosult, ami tervmódosítást igényelt. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a tervmódosítás folytán felmerült munka pótmunkának minősül, és ennek értéke az egyösszegű átalánydíjon felül elszámolható, szemben a többletmunka költségeivel. Az alperes tehát jogosult lett volna a pótmunkát elszámolni, azonban ezt az igényét egyik számlájában sem tüntette fel, mert a pótmunka okozta költségnövekménnyel szemben a felperes által elvégzett munkák értékét állította szembe. A felperes munkavégzése által megtakarított díjrész volt tehát a pótmunka fedezete, ezért az átalányár ugyanaz maradt. Egy ilyen tartalmú megállapodásból az következik, hogy a felperes az általa elvégzett munkáért külön díjazást nem követelhet, és az alperes sem érvényesíthet pótmunkadíj iránti igényt. A felperesi követelés formai szempontokból sem lehet alapos. Az általa kiállított számla utal annak mellékletére, ilyen melléklet azonban nincsen. A felperes hivatkozása szerint ez a **K. Gy.** által 2008. október 23-án készült elszámolás, ennek azonban egyetlen számszaki adata sem egyeztethető össze az egyébként egyösszegű számlával, ráadásul az elszámolás szerint az alperesnek járna még díj. Az elszámolás kifejezetten a felperes kérésére készült két évvel a vállalkozás befejezése és lezárása után, lényegében bemondások alapján, ezért a hitelessége kétséges. Lényeges körülmény a számla kiállításának dátuma, amely pár nap eltéréssel megegyezik az alperes ügyvezetője által indított per kezdetének az időpontjával. Maga a felperes nyilatkozta, hogy a perre tekintettel ő is kénytelen volt az igényét érvényesíteni, azaz lényegében egy ellenigényt kívánt teremteni. Amennyiben a felperes igénye alapos lenne, úgy azt legkésőbb a projekt lezárásakor érvényesíthette volna, ahogy az alperes is érvényesíthette volna a pótmunka díját. Ezt egyikük sem tette meg, sőt az alperes a vállalkozási szerződés szerinti bruttó díjhoz képest kevesebb összeget számlázott. Így egyértelmű, hogy az alperes a nagyobb volumenű munkát ugyanazért a díjért végezte el, annak ellenében a felperes végzett el bizonyos munkákat.

Az ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján, illetőleg a kereseti kérelemben foglaltak szerint az alperes marasztalását. Kérte továbbá az általa lerótt, de az eljárásban fel nem használt szakértői díj visszautalását.

Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet mind ténybelileg, mind jogilag megalapozatlan. A vállalkozási szerződést nem módosították arra vonatkozóan, hogy az alperes magasabb áron fogja a megrendelésben szereplő munkát elvégezni. Az eredeti költségvetés szerint is nyújtotta be a számlát. Ő javasolta, hogy ugyanazért a pénzért egy korszerűbb épületet épít. Magasabb összegért

nem is végezhetné volna el a munkát, mert a költségvetés szerinti áron kötött támogatási szerződést. Az építési naplóba is be kellett volna írni mindazt, amit a tervtől eltérően, egy műszaki tartalmában módosított szerződés alapján kívánt elvégezni. A kiállított számla melléklete egy részletező, amely tartalmazza a saját erőből elvégzett munkákat (földmunkák, karám, kerítés, villanyáram használat, Volvo-használat, stb.). Ezen munkák elvégzésével alvállalkozója volt az alperesnek szóbeli megállapodás alapján. Az elsőfokú ítélet a 2008. október 23-án, **K. Gy.** által készített összesítés elnevezésű iratra alapítja a kereset megalapozatlanságát, holott ezt a felek egyike sem írta alá, egyike sem fogadta el. Hibás teljesítésre alapított joghatályos keresetet nem terjesztett elő. Ennek oka, hogy a felek között elszámolási vita van, amelyhez kapcsolódó tényállást az elsőfokú bíróság nem tárta fel, nem rendelt ki szakértőt, holott megjelölte a szakértő által megválaszolandó kérdéseket, amelyek nélkül a per nem dönthető el. A kölcsönköveteléssel kapcsolatos per pedig nem képezte a jelen eljárás tárgyát.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a felperes viszontkereset szerinti marasztalására irányult.

Előadta, hogy a viszontkereset alapja, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés teljesítése során nem teljes mértékben érvényesítette a díjigényét. Az elsőfokú bíróság - a felperesi előadással egyezően - rögzítette, hogy a vállalkozási szerződés szerinti bruttó díjhoz képest kevesebb összeget számlázott le, ezáltal úgy utasította el a viszontkereset, hogy annak jogalapját és összepszerűségét is megállapította. A felperes által becsatolt, ún. **K**-féle összesítés tartalmazta is a többletteljesítményét 2.051.087 Ft értékben.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül.

A fellebbezések nem megalapozottak.

A felperes fellebbezése hatályon kívül helyezésre is irányult a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján, amelynek értelmében erre akkor van lehetőség, ha a bizonyítási eljárásnak nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése szükséges. A felperes ebben a körben az elsőfokú eljárásban indítványozott szakértői bizonyítás elrendelését látta szükségesnek. A később kifejtettek szerint azonban a további bizonyítási eljárás nem indokolt, ezért az ítéletábra az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítéletábra egyetért, annak az indokolását azonban részben módosítja, illetve pontosítja az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, hogy a felek között építési szerződés jött létre, amelynek műszaki tartalma később módosult. Az alperes vállalkozói díja ugyanakkor nem változott figyelemmel arra, hogy egyes munkák elvégzését a felperes vállalta. Nem osztotta viszont az ítéletábra azt az álláspontot, hogy a fentiek alapján pótmunka elvégzésére került sor. A műszaki tartalom változása, a díj állandósága és a felperes vállalása egyes munkák elvégzésére a felek szerződéses jogviszonya tekintetében akként értékelendő, hogy az alperes az eredeti vállalásához képest részben más munkák elvégzését vállalta. Ebből következően a munkavégzése nem pótmunkának vagy többletmunkának, hanem a szerződés szerinti műszaki tartalom megvalósítására irányuló munkának minősül. A felperes nem vitásan elvégzett egyes munkákat, amelyek a teljes körű kivitelezéshez voltak szükségesek, ez a tevékenysége azonban nyilvánvalóan a saját érdekében történt és nem az alperes által kötött

vállalkozási szerződésen alapult. Nem az alperes részére nyújtott ilyen módon szerződéses szolgáltatást, amelyért ellenszolgáltatásra lenne jogosult. Fogalmilag kizárt tehát, hogy az alperes alvállalkozójaként járt volna el, de erre az elsőfokú eljárásban maga sem hivatkozott, az erre irányuló megállapodás létrejöttét nemcsak nem bizonyította, de tényként nem is állította. A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben az elsőfokú ítélet nem a **K**-féle elszámoláson alapul, azt az elsőfokú bíróság csak abból a szempontból értékelte, hogy a kereseti kérelem összecszerűségét nem támasztja alá. A kereset megalapozatlansága tekintetében nem bírt jelentőséggel az sem, hogy a felperes és az alperes ügyvezetője között kölcsönkövetelésből eredő per volt folyamatban. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek között megtörtént az átadás-átvétel és az elszámolás, a felperes az alperesi számla szerinti összegeket megfizette. Erre tekintettel az is megállapítható, hogy a felek között a szerződés a teljesítéssel megszűnt, további igényeik nem lehetnek egymással szemben, ezért szakértő kirendelése sem szükséges további bizonyítás lefolytatása végett. A vállalkozóként eljáró alperes az elszámolás során nyilvánvalóan az elvégzett munkának megfelelő díjat számlázta le, további igényt nem jelzett, ezért nincs jelentősége annak, hogy a szerződés szerint az eredeti vállalási ár a leszámlázott összeget meghaladta, és nincs jelentősége annak sem, hogy mit tartalmaz az elvégzett munkák értékére vonatkozó **K**-féle számítás. Itt utal az ítéletábra arra, hogy az alperes törvényes képviselője az elsőfokú eljárás során maga nyilatkozott úgy, hogy a **K**-féle felmérés alapján nincs igénye a felperessel szemben (9. sorszámu jegyzőkönyv 4. oldal).

Mindezek alapján az ítéletábra a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint részben eltérő indokolással az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az elsőfokú eljárásban letétbe helyezett szakértői díjelőleg kiutalásáról az elsőfokú bíróság rendelkezhet.

A peres felek fellebbezése nem vezetett eredményre. A fellebbezési érték a felperesi fellebbezés tekintetében 6.360.584 Ft, az alperesi fellebbezés tekintetében 2.051.087 Ft volt. Ebből következően az alperes 4.309.497 Ft erejéig minősül pernyertesnek, ezen összeg után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg az ítéletábra az ügyvédi munkadíjat. Az alperes terhén marad az általa lerótt fellebbezési illeték, míg a felperes az illeték-feljegyzési joga folytán feljegyzett 508.800 Ft fellebbezési illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak külön felhívásra.

Budapest, 2015. október 14.

. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke
. Sándor Ottó s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tiszttviselő